

Karolina Alveryd
Utredare
Juridiska fakultetskansliet

Regeringskansliet
(Finansdepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: Gräsrotsfinansiering (SOU 2018:20)

Juridiska fakultetsnämnden, som anmodats att avge yttrande över rubricerade betänkande, får härmed anföra följande. Fakultetsnämnden välkomnar en lagreglering av området för gräsrotsfinansiering och delar utredningens uppfattning att bestämmelser om gräsrotsfinansiering bör införas i en särskild lag samt att lagen bör innehålla bestämmelser om (i) tillstånd och registrering, (ii) regler för verksamheternas bedrivande och (iii) tillsyn och ingripanden, i huvudsak i enlighet med vad som anförts i betänkandet.

Fakultetsnämnden anser att det är olyckligt att utredningen hann färdigställa sitt arbete innan EU-kommissionens förslag COM 2018 (113) final¹ publicerades. Det förslaget innehåller bl.a. mer detaljerade regler om informationsgivning inför en kapitalanskaffning. Emitterande företag (projektägaren) ska enligt det förslaget upprätta ett s.k. faktablad (Key Investment Information Sheet) med viktig investeringsinformation, bl.a. om projektägaren, gräsrotsfinansieringsprojektet, villkoren för erbjudandet, riskfaktorer, investerarnas rättigheter, avgifter och möjlighet till rättslig prövning.² Mot bakgrund av syftet med regleringen av gräsrotsfinansiering hade regler om informationsgivning liknande de som föreslås av EU-kommissionen kunnat övervägas även i den av utredningen föreslagna lagen.

Det blir också en fråga för lagstiftaren att se till att den svenska lagen inte strider mot den kommande förordningen på någon punkt. Ett arbete som riskerar bli onödigt komplicerat om lagstiftningarna kommer i ”fel” ordning.

När det gäller frågan om andelsbaserad gräsrotsfinansiering och förhållandet till spridningsförbudet i aktiebolagslagen (2005:551) önskar fakultetsnämnden särskilt framhålla följande. Som utredningen konstaterar består spridningsförbudet av två kompletterande förbud. Enligt 1 kap. 7 § första stycket aktiebolagslagen får privata

¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag.

² Se kapitel IV, Artikel 16 samt bilaga 1.

aktiebolag (eller dess ägare) sålunda inte sprida sina aktier (eller vissa andra värdepapper) genom annonsering, det s.k. annonseringsförbudet. Oavsett på vilket sätt spridning sker gäller dock även att privata aktiebolag får sprida aktierna (eller vissa andra värdepapper) endast till en krets som på förhand har anmält intresse av sådana erbjudanden och under förutsättning att antalet poster inte överstiger 200. Andelsbaserad gräsrotsfinansiering genomförs i vissa fall på ett sådant sätt att det kan innebära en överträdelse av spridningsförbudet. Trots att detta bekräftas av utredningen föreslås inte någon lagändring med avseende på spridningsförbudet. Enligt fakultetsnämndens mening är detta olyckligt. Spridningsförbudet är straffsanktionerat enligt 30 kap. 1 § första stycket 1 aktiebolagslagen. Mot bakgrund av legalitetsprincipen och krav på förutsebarhet borde ett uttryckligt undantag införas i aktiebolagslagen för sådan andelsbaserad gräsrotsfinansiering som står under Finansinspektionens tillsyn. I samband med en ändring av spridningsförbudet bör en översyn även göras av andra lagregler i aktiebolagslagen med tanke på att skyddet för bl.a. investerare i gräsrotsfinansierade bolag kan behöva ökas. Mot bakgrund av att aktieägarna i sådana bolag har en begränsad insyn och begränsat inflytande finns det t.ex. en risk att ledningen fattar beslut som gynnar dem själva till skada för aktieägarna. För publika aktiebolag finns det vissa regler som syftar till att skydda aktieägare mot bl.a. sådana förfaranden, såsom exempelvis de s.k. Leo-reglerna i 16 kap. aktiebolagslagen samt vissa bestämmelser om bolagsstämma³ och styrelse⁴. Det bör övervägas i vilken mån dessa bör gälla även för privata, gräsrotsfinansierade bolag.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jessika van der Sluijs. Yttrandet har beretts av professor Göran Millqvist och universitetslektor Jessica Östberg. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jessika van der Sluijs

Karolina Alveryd

³ Bl.a. kallelsreglerna för publika bolag.

⁴ Publika aktiebolag ska ha minst tre styrelseledamöter samt en verkställande direktör (se 8 kap. 46 och 50 § aktiebolagslagen). Mer än hälften av ledamöterna ska utses av bolagsstämman i publika bolag och inför styrelsevalet ska viss information lämnas om kandidaterna (se 8 kap. 47-48 §§ aktiebolagslagen). I publika bolag gäller vidare att en och samma person inte får vara såväl ordförande som verkställande direktör (se 8 kap. 49 § aktiebolagslagen). Vidare gäller att såväl arbetsordning som skriftliga instruktioner om arbetsfördelning mellan bolagsorganen ska upprättas i publika bolag (se 8 kap. 46 a-b § aktiebolagslagen).